De Telegraaf
Di 5 juli 1994

GROLSCH, SCHUITEMA EN BENETTON WILLEN REGELING HANDHAVEN

Groot aantal kartels wil ontheffing verbod

Van een onzer redacteuren

AMSTERDAM, dinsdag

In totaal 37 instellingen en bedrijven in ons land hebben ontheffing aangevraagd van het verbod op marktverdelingsafspraken en aanbestedingsregelingen, dat sinds 1 juni van dit jaar van kracht is. Totdat de staatssecretaris een definitieve beslissing heeft genomen, mogen de omstreden afspraken worden gehandhaafd.

Staatssecretaris van Economische Zaken Yvonne van Rooy probeert met het verbod een einde te maken aan het imago van Nederland als 'kartelparadijs'. Hoewel er zo duidelijk mogelijke uitzonderingen zijn gemaakt, lijken er toch niet-vrijgestelde afspraken te bestaan die de Nederlandse economie niet schaden.

Het verbod is er op gericht om concurrentiebeperkende afspraken tussen ondernemingen zoveel mogelijk te verbieden, aangezien deze afspraken een bedreiging vormen voor de slagvaardigheid van het Nederlandse bedrijfsleven.

Na de prijsafspraken vorig jaar zijn nu de marktverdelingsafspraken en aanbestedingsregelingen aan de beurt. Van de 37 ontheffingsverzoeken zijn er 24 die vallen binnen het verbod op marktverdelingsafspraken. Onder de indieners bevinden zich bekende grote ondernemingen, zoals grootgrutter Schuitema, bierbrouwer Grolsch en kledingfabrikant Benetton.

Bij Schuitema gaat het om de Spar-supermarkten, waarvan zowel Schuitema als concurrent Unigro grossier is. In het verleden hadden beide concerns strikte rayonafspraken: Nederland was globaal ingedeeld in 'boven en onder de grote rivieren'. Toen deze afspraken vervielen — voortaan konden er activiteiten in 'elkaars rayon' worden ondernomen — werd afgesproken dat Unigro zich niet met een Spar zou vestigen in een „direct marktgebied" waar Schuitema al met een Spar is gevestigd.

„Schuitema heeft veel grote Spar-supermarkten met relatief lage prijzen. Unigro kiest voor een andere formule: grote goedkope supermarkten onder andere namen, en kleinere winkels onder de vlag van Spar. Wanneer beide soorten Spar-vestigingen in één marktgebied zouden voorkomen, zou dat ons prijsimago schaden", aldus een woordvoerder van Schuitema.

Bierbrouwer Grolsch heeft ontheffing aangevraagd voor de contracten die met drankengroothandels zijn afgesloten. Binnen Nederland onderscheidt Grolsch een aantal districten, waarbinnen één drankenhandel exclusief Grolsch mag leveren; op voorwaarde dat die groothandel geen andere merken bier levert.

Een woordvoerder van Grolsch laat weten dit systeem te willen handhaven. Bepaalde contractbepalingen zouden echter weleens buiten de algemene vrijstellingsverordening kunnen vallen, zodat Grolsch „zorgvuldigheidshalve" besloten heeft om ontheffing aan te vragen. „We zitten niet te wachten op strafrechtelijke sancties", aldus de woordvoerder. Andere grote bierbrouwers, zoals Heineken, hoeven dit niet te doen omdat zij eigen drankhandels bezitten.

STAATSSECRETARIS VAN ROOY:
... Nederland geen kartelparadijs ...

De Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter Bevordering der Pharmacie (KNMP) laat weten een ontheffing te hebben aangevraagd inzake de afgesproken gedragsregels voor apothekers, om „helderheid en duidelijkheid" te verkrijgen. Volgens een woordvoerder wordt „er bij Economische Zaken geroepen dat de gedragscodes handelsbelemmerend zijn, zonder aan te geven waar de schoen wringt".

De binnenschippersvereniging Toerbeurt Noord-Zuid heeft ontheffingsaanvraag ingediend in verband met het omstreden toerbeurtsysteem. Een woordvoerder schat de kansen op een goede afloop hoog in: „er wordt al gewerkt aan een systeem voor wettelijke toerbeurt. Dan zou het toch vreemd zijn om het vrijwillige systeem in de tussentijd te verbieden".

De effectenbeurs heeft een ontheffing aangevraagd in verband met de invoering van het nieuwe handelssysteem. In dat systeem is geregeld dat er een fonds wordt toegewezen aan één hoekman. Daardoor krijgt de beurshandelaar een monopoliepositie.

Bij een marktverdelingsafspraak maken ondernemers onderling afspraken over bijvoorbeeld de hoeveelheid te leveren en/of te produceren goederen, de omvang van de capaciteit, de hoogte van investeringen en de vestigingsplaats. Ook is het mogelijk dat leveranciers en afnemers onderling worden verdeeld.

Een aanbestedingsregeling houdt in dat er concurrentiebeperkende afspraken zijn gemaakt bij aanbestedingen. Dit verschijnsel doet zich regelmatig voor in de bouwsector en aanverwante sectoren.